

ventet, at man fra Socialdemokraternes Side havde stillet sig lidt mere venlig lige over for den private Drift ganske særlig ved denne Lejlighed, og jeg skal ogsaa give Grunde derfor. Sagen er jo bleven stærkt debatteret i Pressen, og den Karakteristik, Socialdemokratiet har givet af Statsdriften ved denne Lejlighed, lyder ifølge Socialdemokraten saaledes: „Saaledes sejes Danmark mere og mere agter ud paa Trafikvæsenets Omraade, fordi vi have en jammerlig Højregering; der ikke formaar andet end at sørge for sine egne Personers og Slægtnings Vel. Men den københavnske Handelsstands Ve og Vel og med den tusinde andre er paa det nøjeste knyttet til, at Danmark ikke bliver Europas forglemte Krog.“

Naar man nu har en saadan Mening om den danske Statsdrift, synes jeg, at der ikke er ret god Logik i, at man samtidig søger at tilføre Staten stedse større Magt og Myndighed i vort lille Land. Jeg mener, at jeg som en af Frikonkurrencens Forkæmpere her i Tinget har al Anledning til at se med Forundring paa Uoverensstemmelsen mellem Kritikken paa den ene Side og Anbefalingen paa den anden. Ganske vist bør man ikke tillægge saadanne skarpe Udtalelser i Pressen for stor Vægt — der er jo faa af os, som ikke lejlighedsvis have brugt Udtryk, som vare noget skarpere, end vi egentlig vare berettigede til — men jeg kan dog ikke undlade at paapege den iøjnefaldende Uoverensstemmelse, der er imellem de Herrens Stilling til dette Spørgsmaal og den Kritik, de ikke uden Berettigelse have udøvet over Statsdriften. Jeg anbefaler den private Drift til Tingets Velvilje uden selvfølgelig nærmere at udtale mig om Ordningen af det her foreliggende Spørgsmaal paa det nuværende Tidspunkt.

Ordføreren for Forespørgerne (P. Knudsen): Det ærede Medlem for Sorø Amts 3dje Valgkreds (Køedt) kunde ikke ret bringe Overensstemmelse mellem den Kritik, som var fremkommen i Bladet „Socialdemokraten“ over Regeringens Maade at varetage Statens Anliggender paa, og det Krav, vi her under Forespørgslen have fremsat, at Staten i forøget Grad skulde overtage vore Trafikmidler, navnlig overtage Farten paa de svenske Sundbyer. Maaske maa jeg dertil sige, at det er jo fejlagtigt, naar det ærede Medlem gaar ud fra, at „Socialdemokraten“s Kritik er en Kritik af Statsdriftens Princip; det er en Kritik af den Maade, hvorpaa Statsdriften

for Tiden ledes, men den rammer ikke Statsdriftens Princip, al den Stund man dog har Midler til at forbedre Statsdriften, hvad man temmelig sikkert i mange Tilfælde fuldstændig vil mangle, naar der er Tale om den private Drift. Hvilke Midler har man over for en uheldig eller hensynsløs Benyttelse af den private Drift, og hvilke Midler har man over for en uheldig Benyttelse af Statsdriften? Over for Statsdriften have vi dog Rigsdagen, Lovgivningsmagten. Vi kunne give Regler for, hvorledes Forholdene skulle være, og jeg haaber, den Tid maa komme, da den danske Rigsdag faar betydeligt større Indflydelse baade paa Regeringens Sammensætning og paa dens Maade at lede Landets Anliggender paa, end vi for Øjeblikket have, og end vi have haft i en længere Aarrække. Naar man derimod staar over for den private Drift, hvad har man saa at holde sig til, hvis et Selskab skaffer sig et Monopol saaledes, som det forenede Dampskibsselskab faktisk har paa visse Omraader, og hvis det besørger Trafikken paa en uheldig Maade? Ja, saa kan man sige: Vi have den offentlige Kritik, vi have Pressen. Men det er vist ogsaa det eneste, vi have ingen Magtmidler over for de private Kapitalister, som iværksætte et saadant Foretagende, og vi kunne ikke tvinge dem til at foretage andet, end hvad deres pekuniære Interesser diktere dem. Thi det er jo saaledes, som det ærede Medlem fremhævede, at det forenede Dampskibsselskabs Hovedopgave er at tjene Penge, og alt, hvad det foretager sig, skal forsvares over for Aktionærerne ud fra det Synspunkt, hvor meget eller hvor lidt der kan tjenes derved. Jeg maa maaske henvise til nogle Forhandlinger, som fandt Sted her i Rigsdagen for nogle Aar siden. Der blev den Gang stillet Forslag fra et Flertal i Finanudvalget om at oprette en Statsdampskibsforbindelse mellem Esbjerg og England. Dette Forslag blev vedtaget her i Tinget, men det blev forkastet oppe i Landstinget, og saa blev der ganske vist ikke atter rejst Stridsspørgsmaal om det. Men faktisk vedtog Folketinget altsaa her, at denne Drift burde overgaa fra det private Selskab, fra det forenede Dampskibsselskab, til Staten. Naar Folketinget den Gang vedtog dette, tror jeg, at det havde gode Grunde til at gøre det, og disse Grunde kunne kun være, at Landbruget, hvem denne Dampskibsforbindelse navnlig skal komme til gode, var misfornøjet med den Maade, hvorpaa det forenede Dampskibsselskab røgtede sit Hverv. Jeg vil henvise